

5^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ Eco-Eu Znv

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ
για το ΤΕΛΟΣ
της ΖΩΗΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

19 & 20
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2025

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΣΤΙΚΗ
ΣΧΟΛΗ ΜΑΡΑΣΛΗ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΝΤΣΟΣ
ΒΑΡΝΑΒΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΔΕΛΗΚΩΣΤΑΝΤΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΑΚΟΣ
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΡΝΑΡΑΚΗΣ
ΦΙΛΟΘΕΟΣ-ΦΩΤΙΟΣ ΜΑΡΟΥΔΑΣ
ΠΕΤΡΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΑΝΤΑΖΑΚΟΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΡΩΤΟΠΑΠΑΔΑΚΗΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΕΓΟΣ

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΖΑΝΟΥ
ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΠΑΦΑΤΑΚΗ

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

ΜΑΡΙΑ ΖΑΝΟΥ
e-mail: philosophylab@philosophy.uoa.gr

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ & ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

ΦΙΛΟΘΕΟΣ-ΦΩΤΙΟΣ ΜΑΡΟΥΔΑΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΜΠΑΦΑΤΑΚΗ

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ Εργαστήριο Εφαρμοσμένης
Φιλοσοφίας, Τμήμα Φιλοσοφίας, ΕΚΠΑ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ του Οικουμενικού
Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ του ΔΠΜΣ Ζώα:
Ηθική, Δίκαιο, Ευζωία, Τμήμα Φιλοσοφίας, ΕΚΠΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΖΗΣΗ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ
AEGEAN AIRLINES

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ

ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ

ΜΕ ΤΗΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Παρασκευή 19 Δεκεμβρίου 2025

Πατριαρχική Αστική Σχολή Μαρασλή

09:00 Χαιρετισμός

Καθηγητής Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης, Διευθυντής Εργαστηρίου Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας

09:15 Εναρκτήρια Ομιλία

Υπό της Α.Θ.Π., τον Αρχιεπίσκοπο Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης και Οικουμενικό Πατριάρχη, κ.κ. Βαρθολομαίο

10:00 Εισαγωγική Ομιλία

Κωνσταντίνος Δεληκωσταντής, Ομότιμος Καθηγητής, ΕΚΠΑ, Άρχων Διδάσκαλος του Γένους
Ελευθερίες απέναντι στον θάνατο

Διάλειμμα

11:00 ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

Συντονισμός: Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος-Φώτιος Μαρούδας, Καθηγητής – Universite Orthodoxe du Congo

Πανοσιολ. Μέγας Εκκλησιάρχης Αέτιος (Νικηφόρος), Διευθυντής του Ιδιαίτερου Πατριαρχικού Γραφείου, Δρ, Cardiff University
Μεταξύ δικαίου και θεολογίας: Ιωάννης Μανωλεδάκης και Ιωάννης Ζηζιούλας – Δύο ακαδημαϊκοί διαλεγόμενοι περί ευθανασίας

Αν. Καθηγητής Γεώργιος Ανδρουτσόπουλος, ΕΚΠΑ
Το δικαίωμα στον θάνατο: Η ηθική της Εκκλησίας και το δίκαιο της Πολιτείας σε περιδίνηση

Παύλος-Τσαουσίδης Τσαχίδης, Υπ. Δρ, ΕΚΠΑ
Οι νομικές ιδιαιτερότητες του δικαιώματος στην αυτοδιάθεση των πληροφοριών μετά τον θάνατο

Εβίτα Γεωργατζή, Δήμητρα Πατσιλίβα, ΕΚΠΑ
Αίτια και αποτρεπτικοί παράγοντες του φαινομένου της αυτοκτονίας

12:00 Λήξη Εργασιών 1^{ης} Ημέρας

Σάββατο 20 Δεκεμβρίου 2025

Πατριαρχική Αστική Σχολή Μαρασλή

10:00 ΣΥΝΕΔΡΙΑ I

Συντονισμός: Βασιλική Μπαφατάκη, Υπ. Δρ, ΔΠΘ

Καθηγητής Κωνσταντίνος Κορναράκης, ΕΚΠΑ
Dethbots, Griefbots και προσδοκίες «ψηφιακής αθανασίας»: Ο αλγόριθμος ως μεταβλητή του σύγχρονου λόγου περί θανάτου

Πανοσιολ. Πατριαρχικός Διάκονος κ. Ανατόλιος, ΕΚΠΑ
Η ευθανασία ως βιοηθικό και θεολογικό ζήτημα

Καθηγητής Μιλτιάδης Βάντσος, ΑΠΘ
Η φροντίδα του ασθενή με άνοια: Προσέγγιση χριστιανικής ηθικής

Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης Stefan (Lucian) Toma, Christian Albrechts Universitat zu Kiel
Το ευ-θνήσκειν κατά τον Άγιο Γεννάδιο Σχολάριο και η ευθανασία

Καθηγητής Ιωάννης Καλογεράκος, ΕΚΠΑ
Το τέλος του Σωκράτη στη φιλοσοφία της ύστερης αρχαιότητας

Γεώργιος Ρίζος, MD, MA, ΕΑΠ
Όρια της ιατρικής παρέμβασης: Πότε η παράταση της ζωής μετατρέπεται σε παράταση του θανάτου;

Ειρήνη Παπασάββα, MSc, Universitat Autònoma de Barcelona
Νομική θεώρηση της ευθανασίας στα μη ανθρώπινα ζώα – Ανθρώπινη επιλογή και δικαίωμα στην ζωή και ευζωΐα των μη ανθρώπινων ζώων

Αχιλλέας Κλεισούρας, Υπ. Δρ. – ΕΤΕΠ, Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, ΕΚΠΑ
No Laughing Matter: Exploring Death and Dying Through Comics

Καθηγητής Ευάγγελος Πρωτοπαπαδάκης, ΕΚΠΑ
Το διακύβευμα της αυτονομίας

Διάλειμμα

Σάββατο 20 Δεκεμβρίου 2025

Πατριαρχική Αστική Σχολή Μαρασλή

12:15 ΣΥΝΕΔΡΙΑ II

Αν. Καθηγητής Πέτρος Παναγιωτόπουλος, ΑΠΘ
Όταν οι θόρυβοι σβήνουν: Το τέλος ως αίτημα ελευθερίας

Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης Θεοδόσιος Οικονομίδης, Δρ, ΕΚΠΑ
Ο θάνατος ως πέρασμα και όχι ως τέλος: Θεολογικές και φιλοσοφικές προσεγγίσεις της μετάβασης

Γεώργιος Μπούτλας, MD, Δρ, ΕΚΠΑ
Ευθανασία. Η αργκό της αξιοπρέπειας

Αν. Καθηγητής Σπυρίδων Τέγος, Πανεπιστήμιο Κρήτης
Αναμνήσεις πέρα από τον τάφο: Βιοηθικά ζητήματα

Φανή Καπουλίτσα, MD, Δρ, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Advance care planning: Από τον άνθρωπο στην φροντίδα των άλλων ζώων

Νίκη Δελή, ΜΑ, ΕΚΠΑ
Θάνατος για την ομορφιά: Βιοηθικά διλήμματα στην χρήση και θανάτωση ζώων για δοκιμές προϊόντων αισθητικής ιατρικής (ιατροτεχνολογικά σκευάσματα, botox και ενέσιμα υαλουρονικά)

Πέγκυ Σαρόγλου, MD, Sapienza Università di Roma
Αποκατάσταση στην πλαστική χειρουργική ενόψει του πιθανού επικείμενου τέλους

Μαρία Παπαδοπούλου, MSc, ΔΠΘ
Όταν η φροντίδα συναντά το τέλος: Νοσηλευτική και ηθικά όρια στην ευθανασία

Βασιλική Μπαφατάκη, Υπ. Δρ, ΔΠΘ
Πένθος και νέα ζωή: Η μεταθανάτια αναπαραγωγή ως τεχνολογική πρόκληση, βιοηθικά διλήμματα και όρια της ανθρώπινης ηθικής

Διάλειμμα

Σάββατο 20 Δεκεμβρίου 2025

Πατριαρχική Αστική Σχολή Μαρασλή

14:15 ΣΥΝΕΔΡΙΑ III

Καθηγήτρια Νικολέτα Κουτλάκη, ΔΠΘ
Αποφάσεις για το τέλος: Το ζήτημα των πλεοναζόντων κρυοσυντηρημένων εμβρύων στην εξωσωματική γονιμοποίηση

Αργυρώ Μαρινοπούλου, Υπ. Δρ, & **Επ. Καθηγήτρια Μαρία Χωριανοπούλου**, ΕΚΠΑ
Η θανατική ποινή ως άρνηση της ηθικής του θανάτου: Η περίπτωση του George Stinney Jr. και του Ted Bundy

Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης Θεόκλητος Παντελίδης, Υπ. Δρ, Πανεπιστήμιο Πατρών
Βιοηθική και Θεολογία ως παρονομαστές του τέλους της ζωής. Διλήμματα - Διαλεκτική Προσέγγιση

Λυδία Κορναράκη, ΜΑ, ΕΚΠΑ
Υπάρχει αξιοπρεπής θάνατος; Μια φιλοσοφική και θεολογική θεώρηση του τέλους της ζωής

Υβόννη-Μαρία Παπαμερκουρίου, MD, MSc, ΕΚΠΑ
Ιατρικές αποφάσεις για το τέλος της ζωής: Καθοριστικοί παράγοντες και όρια

Μαρία Ρωμανού, MSc, University of Strathclyde
Το κόστος της ενσυναίσθησης: Το φαινόμενο του 'Δεύτερου Θύματος' στην κτηνιατρική φροντίδα τέλους ζωής

Μαρίνα-Μπριάννα Τζιάλλι & Ελίνα Καραματζιάνη, Δρ, Εργαστήριο Εφαρμοσμένης Φιλοσοφίας, ΕΚΠΑ
Αυτονομία, λόγος και αξιοπρέπεια: Μια καντιανή προσέγγιση στο τέλος της ζωής

Πανοσιολ. Αρχιμανδρίτης Φιλόθεος-Φώτιος Μαρούδας, Καθηγητής – Universite Orthodoxe du Congo
Δογματική θεώρηση της λήψης αποφάσεων ενεργητικής πρόκλησης θανάτου στον Χριστιανισμό και στο Ισλάμ

Καθηγητής Ιωάννης Λαδάς, Antiochian House of Studies, USA
Μεταξύ αυτονομίας και ιερότητας: Διαθρησκειακή θεώρηση των ηθικών διλημμάτων που αφορούν το τέλος της ζωής

16:00 Λήξη Εργασιών Συνεδρίου